

Miksi puoskarilakia ei saada aikaan?

Kansanedustaja Saara-Sofia Sirénin haastattelu.

YLE TV1 ja YLE Areena: 8 minuuttia ohjelman jakso 2.7.2021 <https://areena.yle.fi/1-50822948>

Ohjelman esittely:

Kokoomuksen kansanedustaja Saara-Sofia Sirén ajaa puoskarilakia. Vaihtoehtohoitojen säätelyä on valmisteltu jo vuodesta 2008. Sirén toimittaja Heikki Valkaman vieraana.

Luontaishoitoalan Foorumin kommentti:

- Tosiasiassa lainsäädäntöä on ministeriötasolla ryhdytty valmistelemaan vasta vuonna 2020. Vuonna 2009 julkaistiin erimielisen työryhmän raportti Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön selvityksiä 2009:17 (valtioneuvosto.fi), jossa ehdotettiin lakitekstin luonnosta, jota osa työryhmän jäsenistä vastusti. 12 vuotta vanhan lakiluonnostekstin ovat esittäneet lakialoitteissaan eduskunnan hyväksyttäväksi kaksi kokoomuksen kansanedustajaa: Sari Raassina vuonna 2018 ja Mia Laiho vuonna 2020.
- Lue historiasta:
<https://www.luontaishoitoala.fi/cam/stm/>
<https://www.luontaishoitoala.fi/cam/eduskunta/>

Ohjelmassa esitetyt väitteet/kysymykset:

1. Heikki Valkama: Pitäisikö puoskarointia ja uskomushoitoja hillitä lainsäädännöllä? Sirén: Suomessa ei ole lainsäädäntöä, joka koskisi vaihtoehtoisia, täydentäviä tai uskomushoitoja.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Suomessa lääkäreiden ammatillisen etujärjestön (Lääkäriliiton) jäsenet esiintyvät tiuhaan mediassa ja vaativat rajoitettavaa lakia ns. ”puoskarilakia”, joka on Lääkäriliiton julkilausuttu terveystieteiden eduskuntavaalitavoite [1]. Ruotsissa on ollut voimassa rajoittava laki. Nyt Ruotsissa on käynnissä rajoittavan lain uudistamishanke. Sitä varten tehdyssä selvityksessä mm. todetaan: Uusien hoitomenetelmien omaksuminen terveyden- ja sairaanhoidon piiriin ei saa riippua niiden alkuperästä [2].
- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/cam/ruotsi/cam-selvitystyon-tulos/>

2. Valkama: Kuinka vaarallisia nämä vaihtoehtohoidot ovat? Sirén: Ne voi olla vaarallisiakin ja isoilta osaltahan me ei tiedetä, koska niitä ei ole lääketieteellisesti tutkittu.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Sirén ei selvästikään ole perillä CAM-hoitoja (Complementary and Alternative Medicine), täydentäviä ja vaihtoehtoisia hoitoja koskevasta tutkimuksesta vaan tekee oman oletuksen. CAM-hoidoista on runsaasti tutkimusta. Esimerkiksi PubMed tietokannasta löytyy 54412 tutkimusta hakusanalla ”CAM” [3] ja hakusäännöllä ”(Safety) AND (CAM)” 1263 tutkimusta [4].

3. Sirén: Koronan myötä on tullut uusia toimijoita ja uusia hoitomuotoja. Sen takia säätely pitäisi saada Suomeen vaadittua.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Sirén ei yksilöi, mitä hän näillä uusilla hoitomuodoilla tarkoittaa. Kokoomusjärjestöjen kannanotossa mainitaan hopeaveden käyttö, eheytyshoidot ja ravintovalmistemarkkinointi.
- Tiedoksenne, että hopeaveden, eheytyshoitoihin ja ravintovalmistemarkkinointiin liittyen olemme selvittäneet niiden taustoja ja mahdollisia rinnastuksia täydentävien hoitojen ammatinharjoittajiin ja vallitsevaan lainsäädäntöön. Hopeavesi ja

ravintovalmistemarkkinointi ovat esimerkkejä, joihin voi puuttua ongelmitta jo nykyisen lainsäädännön avulla. Näiden osalta kyse on lähinnä valvonnan resursseista, ei lainsäädännön puutteesta. Eheytyshoidot eivät liity millään tavalla täydentäviin hoitoihin, eivätkä edustamiimme täydentävien hoitojen yrittäjiin tai heidän ammattijärjestöihinsä.

- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/kokoomus/oikaisuvaatimus-1/>

4. Valkama: Mitkä tällaisessa puoskaroinnissa ovat ne keskeiset ongelmat? Miksi niitä pitää säädellä? Sirén: Ennen kaikkea kysymys on potilasturvallisuudesta ja kaikkein vakavimmillaan heikommassa asemassa olevien potilaiden potilasturvasta kuten lapset, vanhukset, he jotka eivät pysty itse päättämään ja vakavasti sairaat esimerkiksi syöpäpotilaat. Silloin tulee ongelmia jos näillä vaihtoehtoisilla tai täydentävillä hoidoilla korvataan sitä lääketieteellistä hoitoa ja esimerkiksi potilaan tarvitsemat syöpähoidot, niiden aloittaminen viivästyy.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Sirénin väite lääketieteellisten hoitojen viivästyisestä CAM-hoitojen vuoksi perustuu oletukseen siitä, että joku henkilö jättäisi menemättä lääkäriin sen vuoksi että käyttää CAM-hoitoa. Yhtä hyvin voidaan olettaa, että CAM-hoitaja on juuri se, joka ohjaa ja kannustaa potilasta hakeutumaan lääkärin hoitoon ja tällä tavoin nopeuttaa, ei viivästyä, lääkäriin menoa. Kummastakaan ei ole olemassa pätevää näyttöä. Lakeja ei pidä säätää oletusten perusteella. Sirén tuntuu kuitenkin valitsevan ensimmäisen oletusvaihtoehdon ja esittää sen ikään kuin se olisi todistettu fakta, mitä se ei ole.
- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/kokoomus/naisjarjeston-vastaus/>

5. Siren: Iso osa on ihan vastuullisia toimijoita. Mutta mukana on myös toimijoita, jotka käyttävät hyväksi ihmisten epäluuloa tai epätoivoa ja hätää.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Sirén ei yksilöi, keitä hän tarkoittaa hyväksikäyttäjillä. Hopeavesi ja ravintovalmistemarkkinointi ovat esimerkkejä, joihin voi puuttua ongelmitta jo nykyisen lainsäädännön avulla. Eheytyshoidot ja niiden tekijät eivät liity millään tavalla täydentäviin hoitoihin eikä täydentävien hoitojen tekijöihin.
- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/kokoomus/oikaisuvaatimus-1/>
- Kuluttaja- ja kilpailuvirastolle (KKV) tuli viidestä keskeisestä luontaishoidosta viranomaisilmoituksia v. 2020 vain 11 kpl. Kuluttaja- ja kilpailuviraston (KKV) selvityksen tulos: Kun hakukriteereinä käytettiin vuosia 2019 – 2021 ja vaihtoehtoisia hoitoja hypnoosi, akupunktio, vyöhyketerapia, homeopatia sekä aromaterapia, ilmoituksia tuli vuonna 2019 ainoastaan 10 kpl ja vuonna 2020 vain 11 kpl. KKV ei vastannut siihen, kuinka moni yhteydenotoista eteni kuluttaja-asiamiehen käsittelyyn. Määrät ovat hyvin pieniä verrattuna siihen, että täydentäviä hoitoja käyttää vuosittain miljoona suomalaista.
- Lue lisää KKV:n selvityksen tuloksista: <https://www.luontaishoitoala.fi/aihe/kkv/>
- Lue lisää luontaishoitojen käyttäjien määrätstä: <https://www.luontaishoitoala.fi/tutkimus/luontaishoitojen-kaytto/ess/>

6. Sirén: Sen takia teimme kannanoton että saataisiin tähän asiaan vauhtia, koska tämä on ollut jo pitkään vireillä. Ihmiset on kokeneet, että sellainen lainsäädäntö pitäisi Suomeen saada.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Sirén nojaa omaan oletukseensa lainsäädännön tarpeesta. Tutkimusnäyttö ei sitä tue. Keski-Hallila 2018 tutkimus [5] selvitti asiaa. Tutkimustulosten perusteella vain noin joka kymmenes 15 – 79 -vuotias suomalainen (hoitomuodosta riippuen 7 – 15%)

rajoittaisi lainsäädännöllä tutkittujen täydentävien ja vaihtoehtoisten hoitomuotojen antamista lapsille tai vakavasti sairaille.

- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/tutkimus/luontaishoitojen-kaytto/keski-hallila/>

7. Valkama: Miksi laki ei etene? Siren: Ilmeisen monimutkainen asia. Voimakas vastakkainasettelu. Ministeriön pitää saada selvitys tehtyä. Jos ei, niin sitten pitää itse ruveta lainsäädäntöpuuhiin.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Tiedoksenne, että väestötutkimus ei tue pyrkimystänne rajoittaa CAM-hoitojen käyttöä miltään väestöryhmältä. Tutkimus osoittaa, että suomalaiset eivät halua "puoskarilakia". Vain pieni osa kansalaisista on sitä mieltä, että lapsia tai vakavasti sairaita pitäisi lainsäädännöllisin keinoin "suojella" CAM-hoidoilta [5].
- Lin et al. 2019 teki tutkimuksen täydentävän ja yhdistävän lääketieteen tehokkuudesta syöpäpotilaiden terveydelliseen elämänlaatuun [6]. Se on systemaattinen katsaus ja meta-analyysi 34:stä satunnaistetusta vertailukokeesta (RCT), joissa oli yhteensä 3010 syöpäpotilasta. Artikkelissa todetaan: "As a whole, the results showed clearly superior efficacy of CIM [Complementary and integrative medicine] in improving HRQOL [health-related quality of life]". [6] Suomeksi: Kokonaisuutena tulokset osoittivat selvästi täydentävän ja yhdistävän lääketieteen erinomaisen tehokkuuden terveyttä koskevan elämän laadun parantamisessa.

8. Valkama: Mikä olisi lain sisältö? Sirén: Heikommassa asemassa olevat potilaat saisivat vain lääkärin valvonnassa näitä hoitoja. Näistä ovat tehneet lakialoitteet Sari Raassina viime kaudella ja Mia Laiho tällä kaudella. Tästä säädettäisiin Terveystieteiden ammattihenkilöstöä koskevassa lainsäädännössä. Lisäksi tarvitaan kokonaan uusi lainsäädäntö joka koskisi näitä vaihtoehtoisia hoitoja. Sen pitäisi lähteä liikkeelle siitä, miten nämä hoidot määritellään. Nyt emme tiedä kuinka paljon toimijoita on Suomessa kun ei ole mitään määrittelyä. Lainsäädännössä pitäisi säätää itse hoidosta niin että se on turvallista potilaan kannalta. Sitten pitäisi säätää markkinoinnista niin että ei voi markkinoida valheellisilla, virheellisillä, harhaanjohtavilla väittämillä mitä nyt näkee ja mikä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa on yleistynyt ihan valtavasti ja sitten pitäisi säätää valvonnasta.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Suomalaisessa järjestelmässä ei ole yhteistyön kulttuuria eikä sovittuja mekanismeja CAM-hoitajien ja lääkäreiden yhteistyön toteuttamiseksi. Yhteistyötä varten ei tarvita lakia. Eikä laki koskaan voi tuottaa yhteistyöhön halukkuutta, jos sitä ei muutoin ole olemassa. Tähän tarvitaan arvostavaa dialogia.
- Puoskarilakialoitteiden tekijät (Raassina ja Laiho) ovat lääkäreitä. Näyttää siltä että he ajoivat ja ajavat lääkäreiden oman ammattiliiton – Lääkäriliiton – asiaa välittämättä siitä mikä olisi parasta miljoonalle suomalaiselle, jotka hoitoja vuosittain käyttävät.
- Lue lisää heidän lakialoitteistaan: <https://www.luontaishoitoala.fi/cam/eduskunta/>
- Poliitiikan toimijoina ymmärrätte, että lakeja säätäessä kaikki mahdolliset tiedossa olevat hyödyt JA haitat on otettava huomioon, eikä lainsäädännössä voida nojata ainoastaan yhden ammattikunnan (lääkäreiden) määrittelyvallan ja oikeuksien vahvistamiseen niin, että – kuten Siren ja 12 vuotta vanha puoskarilakiesitys ehdottavat – potilaat saisivat vain lääkärin valvonnassa näitä hoitoja. Tämä rajoittaa esimerkiksi syöpäpotilaan itsenäistä päätöksentekoa ja valinnanvapautta ja lisää turhia, byrokraattisia valvontatehtäviä lääkärille. Lisäksi, CAM-hoidot eivät ole lääketieteellisiä hoitoja korvaavia, vaan niitä täydentäviä. Niitä käytetään tutkimusten mukaan pääasiassa vaivojen ja erilaisten oireiden lievittämiseksi sekä terveyden edistämiseksi, esimerkiksi [7]. Kansalaisille on sallittava itsenäinen päätösvalta oman terveytensä hoitamiseksi.

9. Valkama: Mikä on se isoin asia, jota kansanedustajana voit tehdä että puoskarilaki etenee? Sirén: Olen kansanedustajana odottanut että hallitus toteuttaisi hallitusohjelmaa ja toteuttaisi sen selvityksen. Se olisi hyvä pohja. Jos sitä ei saada aikaan niin pitää miettiä lakialoitteen tekoa.

Luontaishoitoalan Foorumin vastaus:

- Luontaishoitoalan Foorumi ja muut alan järjestöt ovat esittäneet Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle, että hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti tehdään ensin toimialaselvitys, jotta saadaan tietää perusasioita kuten esimerkiksi montako henkilöä alalla työskentelee, eli selvitetäisiin alaa koskevat tosiasiat, jolloin jatkotoimia ei tarvitsisi tehdä kuulopuheiden ja oletusten perusteella.
- Lue lisää: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/stm/>
- Lakeja ei ole syytä säätää lehtiartikkelien perusteella, vaan siihen tarvitaan kunnollinen ko. aihepiirin kartoitus ja selvitystyö, avointa yhteiskunnallista keskustelua sekä pätevää tutkimustietoa.

Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäseninä ovat 15 täydentävien hoitojen ammattilaisjärjestöä ja koulutustahoa. Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäsenet edustavat noin 1.000 täydentävien hoitojen alalla toimivaa henkilöä. Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäseninä olevissa koulutustahoissa on vuosittain satoja täydentäviä hoitoja opiskelevaa henkilöä.

Luontaishoitoalan Foorumi ry

Sähköpostiosoite: info(at)luontaishoitoala.fi

Verkkosivut: <https://www.luontaishoitoala.fi/>

Facebook: <https://www.facebook.com/LuontaishoitoalanFoorumi>

Twitter: @LuontaisFoorumi

Viitteet:

[1] Lääkäriliiton eduskuntavaalitavoitteet 2019. Lääkäriliitto (14.12.2018).

<https://www.laakariliitto.fi/site/assets/files/4501/laakariliittoeduskuntavaalit2019.pdf>, katsottu 1.7.2021.

[2] Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap, dialog

SOU 2019:15 (27.3.2019). Statens offentliga utredningar från Socialdepartementet.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/03/sou-201915/>

[3] National Library of Medicine, USA. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=CAM> (katsottu 7.7.2021)

[4] National Library of Medicine, USA. [https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=\(safety\)+AND+\(CAM\)](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=(safety)+AND+(CAM)) (katsottu 7.7.2021)

[5] Keski-Hallila, S. (2018). Kuluttajien näkemykset täydentävistä ja vaihtoehtoisista hoidoista - vertailu 2008 ja 2018. Raportti. Helsinki: Taloustutkimus Oy sekä Tampereen yliopisto & Taloustutkimus Oy: Väestön näkemykset täydentävistä ja vaihtoehtoisista hoidoista 2018 [sähköinen tietoaaineisto]. Versio 1.0 (2020-05-19). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3372>

[6] Lin Wan-Fu, Zhong Mao-Feng, Zhou Qing-Hui et al. Efficacy of complementary and integrative medicine on health-related quality of life in cancer patients: a systematic review and meta-analysis. *Cancer Management and Research*. 2019; Volume 11:6663-6680. <https://doi.org/10.2147/cmar.s195935>

[7] Kemppainen, L., Kemppainen T., Reippainen J., Salmenniemi S. & Vuolanto, P. (2018). Use of complementary and alternative medicine in Europe: Health-related and sociodemographic determinants. *Scandinavian Journal of Public Health*, 2018; 46(4), 448-455. Article first published online: October 4, 2017. <https://doi.org/10.1177/1403494817733869>